

TELEGRAFUL ROMÂN

Telegraful este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Săbii la expediția poștală, prețurile la 3 r. poșta cu bani găta prin scrisori franceze, adresate către expediția. Prețurile prenumeratiunii pentru Săbii este pe an 7 fl. v. a. iar pe o jumătate de an 3 fl. 50. Pen-

Nr. 30. x

ANUL XXIII.

Săbii în 13/25 Aprilie 1875.

Tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pe un an 8 fl. iera pe o jumătate de an 4 fl. v. a. Pentru prinț, și țieră streină pe an 12 1/2 an 6 fl. Inseratele se plătesc pentru întâia oară cu 7 cr. sirulu, pentru a doua oară cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetiție cu 3 1/2 cr. v. a.

Din cauză SS. Serbatori ale Invierii Domnului nostru Iisus Christos numerula viitoria va aparé numai Duminică în 20 Aprilie st. v.

Diurnalul opositiunii boheme „Politik“ într-unu articolul dela 13 Aprilie apreciandu meritele lui Andrassy, că barbatu de statu alu Austriei, i face unu panegiricu nu prea magulitoriu. Dămu mai la vale unu resumatu din aceste aprecieri ale disului diurnal, pentru că publiculu nostru sa véda, cum judeca opositiunali Bohemie pre unu contrariu politicu alu lor, care a combatutu justele pretensiuni ale poporului bohemu prin actulu dualisticu.

In regenerarea Austriei — dice „Politik“ in articolulu seu intitulatu „la onorurile lui Andrassy“ — contele Andrassy, avendu o rola dintre cele dintăiu, se pôte mirá, cum capritiele sortei lu-a concreditu cu o misiune istorica atât de însemnata. Partea activității se le ce a trecut in domeniulu istoriei are mai mare însemnata decât faptele cu cari vrea contele sa-si înmulțieca inca meritele. Nobilulu conte nu se pôte mesurá cu antecesorii sei Schmerling și Beust. Celu dintăiu se lupta pentru o idea politica, de-si neadeverata, cu o desertitate, ce nu se afla la urmatorii sei, celalaltu fu unu diplomatu escelentu pre terenulu afacerilor interne, pre cându Andrassy nu se scie pre care terenu e mai abilu fiindu rezultatele ce a obtinutu in politica esterna si interna egale.

Comitele Andrassy presemte, ca dilele sele frumose voru apune curendu fără de a reveni. Organulu inspiratu de densulu „Coresp. hongr.“ maschéza eventualitatea unei retrageri ce s'a sulevatu adeseori, într-unu modu, care constatá perplesitatea. „Coresp. hongr.“, cându erá verosimulu unu ministeriu Sennyey in Pest'a, vedea in trensulu consolidarea posițiunii lui Andrassy, devenindu antipodulu lui Sennyey, Tisza, ministru, se glorificá ierasi Andrassy.

Astadi situatiunea e pentru barbatulu exprovidentialu de statu mai periculosa, pentru ca organulu seu ne spune, ca deca se va dimite Andrassy, ministeriulu ungurescu se va retrage, diet'a trebuie sa se disolva, adunările comitatense trebuie sa se inchida, cu unu cuventu pactulu dualisticu aru fi disolvatu si Ungari'a s'aru impinge in resistintia passiva ce o a observatu in restempu de 20 ani. Acést'a tinenta a Ungariei se va precalculá in Vien'a, inainte de a se dimite Andrassy.

„Politik“ profita aici de ocaziune. Organulu inspiratu de Andrassy amerintia Austri'a cu opositiunea passiva, cu cea mai poternica arma. Bohemii recunosc ca passivitatea unui intregu poporu dintr'unu statu ce se afla in reorganizare e o pedeca, care nu lasa sa se executeze o organizatiune vitala.

Ungurii insisi au datu dovéd'a practica despre succesulu opositiunii passiva si amicii lui Andrassy suntu atât de petrunchi de efectulu ei, câtu nu sciu sa depinga pre parete o imagine mai spaimentatoria decât passivitatea.

„Coresp. hon.“ scie bine, ca un-

gurii nu se prea incomodéza pre placulu lui Andrassy, dara organulu inspiratu de contele vrea sa arete țieriloru esterne, ca positiunea lui e nealterabila, asigurandu-le pre acelea, ca ungerii suntu gat'a pentru cele mai grele sacrificie, numai pentru a-lu tienie la cărma si ca dimisionarea lui aru causá o confusiune ingritoria in relatiunile interne ale statului.

Amicii si protectorii din Berlinu nu scimu, deca se convingu séu nu prin evolutiunea cutezatória a lui „Coresp. hongr.“ si deca calculéza cu ministrulu actualu de esterne, că cu o marime nestramutabila, in țier'a noastră inse se crede contrariulu si ungerii numai voru suride la amerintiările cu nulificarea pactulu dualisticu.

E curiosu lucr'u a cere dela unu poporu atât de grele sacrificie pentru positiunea unui ministru, cum aru cere „Coresp. hongr.“ dela Ungari'a. Ungurii sa renuncie la viét'a loru politica intréga, pentru a tienie pre Andrassy in postulu seu. Fôrte reu complimentu acést'a, atât pentru imperiu câtu si pentru Ungari'a! Ungurii fără indoieła aru fi capabili sa începa de nou lupt'a pentru o idea, pentru principie mari, pentru libertate si dreptate, dara nu pentru portfoiulu lui Andrassy.

A cere dela unu poporu sa subordoneze interesulu seu intereseloru unui individuu, semnifica a maculá patriotismulu, fia meritele acestui barbatu câtu de stralucite si calitățile personali câtu de însemnate. La contele Andrassy nice meritulu nice însemnata personala nu prevaléza in asiá mesura si noi suntemu convinsi, ca Ungari'a numera unu siru intregu de capacități de acestu calibru. Deca intr'adeveru contele Andrassy e o capacitate asiá mare, ceea ce dealmintrenea nu se pôte vedé din nesuccesele se, si deca densulu conduce afacerile monarchiei cu succesu, atunci ai nostri, cari au lipsa de barbati de statu, se voru ferí a dimite pre unu barbatu atât de escelentu si ungerii nu voru trebui sa sacrifice avantajiele complanării pentru portfoiulu lui.

Reproducemu dupa „le Nord“, următorea corespundintia din Constantinopole a diarului „National Zeitung“. Ea tratéza despre situatiunea Turciei si face apretiiari destulu de judiciose asupr'a ei; ne dispensamu dara de ori-ce comentariu :

Constantinopoli, 31 Martie. — Dupa unu sgomotu respanditu aici de câtu-va tempu, guvernulu francesu are de gându a rechiamá pre d. de Vogué, ambasadorulu seu la Constantinopole, spre a-lu inlocui cu unu omu de statu mai inclinat cu ideile moderne. (Dupa o scire ce publicaramu septamân'a trecută, d. de Vogué a si fostu, in adeveru rechiamatu si inlocuitu prin d. de Baude). Acestu faptu n'aru avea de locu însemnare, deca lumea noastră diplomatica n'aru cautá sa-lu lege de o modicare a politicei franceze in Orientu, séu, intr'alte cuvinte, deca nu s'aru fi potutu supune ca guvernulu francesu are de gându a se apropiá de politic'a orientale a celoru trei puteri dela Nord. Acestu revirimentu pare a avé de prim'a origine descoperirea ca influinta Francei in Orientu mergea descrescendu de cându aceste trei puteri — la cari se

cuvine pôte a adaugá si pre Itali'a — lucréza in comuna intielegere in tóte cestiunile; Franci'a erá fără nici o putere in fati'a acestei intielegeri, mai cu séma de cându Engliter'a pastréza o atitudine mai pasiva.

Si apoi in cestiunea orientulu in dilele nóstre partidele estreme disparu. Adi nu mai exista nici inamici inversunati, nici amici nedespartiti ai guvernulu otomanu. Fia-care a renunciatu la idealulu seu; cestiunea de principiu nu se mai esamina, ci se cauta numai avantajiele materiale. In dilele nóstre asiá dis'a solutiunea problemei orientulu nu mai e altu decâtu conclusiunea unui calculu economicu. Deca acestu calculu dá Francei convingerea ca solutiunea acestei cestiuni procura garantii suficiente pentru titlurile sele de renta, a căroru ipotecare este in Turci'a, deca Engliter'a ajunge la conclusiunea ca unu nou sboru alu comerciulu si industriei sele va nasce din emanciparea natiunalitătiloru crestine ale orientulu si din impingerea semilunei spre Asi'a, nici Angli'a, nici Franci'a nu se voru opune seriosu la acésta solutiune. Trebuie dara a ne gandí mai putieniu la aceste doué state decâtu la Russi'a si Austri'a deca acésta solutiune aru continuá a fi intardiata. Cu tóta aliantia si perfect'a intielegere ce exista între aceste doué puteri, nu s'a stabilitu inca intielegere complecta între ele (?) si pâna nu va esistá acést'a, nici Rusi'a, nici Austri'a voru tolerá cá sa se gandéca cine-va la solutiunea cestiunei orientulu.

Atitudinea Portiei fatia cu poteri Nordulu e pre atât de singulara câtu si interesanta. Cá tóte umilirile, ce a incercatn in cursulu luniloru din urma, din partea „aliantiei“ ea totusi inclina in modu ostensibilu către dens'a, intorcendu spatel englesiloru, pâna acum amicii sei.

Levant-Herald, ale căru relatiuni cu ambasad'a Engliteri suntu cunoscute, a crediutu ca s'aru face fôrte placutu sublimei Porti atacandu pre cele trei puteri. Herald se insielá inse cu totulu. Elu publicase unu articolu in capulu coloneloru sele in care se dicea despre politic'a puteriloru nordulu ca e vatemătoare si ca nemultiamise fôrte multu pre Pórta si pre sultanu. Unu avertismentu aspru se dete lui Levant-Herald. Ce-va mai multu, directorulu preseii esigia dela Levant publicarea unei scrisori prin care sa desaprobe energicu articolulu in cestiune, calificandu-lu de nedreptu si regretabilu. Probabilu ca Levant-Herald se va padi de aici inainte de a mai face placere guvernulu turcescu. „Pr.“

Cu ocaziunea avansamentulu din anulu acést'a, numitu din *Mainu*, de-si publicatu in Aprilie, se denumira 7 vice-maresiali, 9 generali-majori, 33 coloneli, 40 vice-coloneli, 66 majori si 1035 oficeri subalterni.

Unu conducătoriu nou natiunalu. Români sciu ca voru salutá acésta aparintia noua cu bucuria, pentruca de cându cu metamorfosarea clubulu „natiunalu“ ce le lipsiá decâtu „omulu“, care sa-i arunce in laculu fusiunii celei mari a partideloru din Budapest'a? Acést'a e cu atât a mai de lipsa (vorba sa fia!) cu câtu metamorfosatu in susi inca nu scie, in ce s'a metamor-

fosatu. Si eata „omulu!“ unde n'aru fi cugetatu cine-va, in Clusiu, si inca la redactiunea lui „Magy. Polgár“, in persón'a dlui G. Moldovanu. Sa nu lungimu vorb'a. Sa amintimu numai de ingenios'a idea respicata in Nr. 91 a lui „Magyar Polgár“: ca foile romane suntu tóte *ultraiste*, ca între românii inteligenti suntu multi, cari au salutatu cu bucuria constelatiunea cea noua a partideloru si in mare parte i-au primitu principiile: ergo ce aru mai lipsi? o *fóia noua romana*, in carea partea acést'a a inteligintiei sa si depuna si lamurésca credeulu seu politicu. Si la care, amu adauge noi, aru fi bine sa fia dlu propunetoriu redactoru. Româniloru, credemu, ca atunci nu li aru mai remané nimic'a de doritu!

Diet'a Ungariei.

In siedintia casei representative dela 17 Aprilie interpeléza deputatul Ig. Helfy pre ministrulu de finantie si pre celu de comerci, de s'au inceputu discussiunile cu Austri'a, pentru revisiunea tratatulu vamalu si comerciulu si de vreau ministrii sa substérna inca in sesiunea acést'a unu proiectu in privintia acést'a?

Iosifu Madarász interpeléza pre ministrulu de finantie, pentru ce s'a pusu unu terminu atât de scurtu pentru pertractarea oferteloru relativu la negociatiunea cu lemne din valea Granu. Totu acestu deputatu intréba pre presiedintele Ghyczy, ca depunevoru deputatii denumiti de notari publici mandatele lor? Presiedintele va referá câtu mai curendu despre acést'a in camera. S'au resollutu list'a 64 a petitiuniloru.

In cas'a magnatiloru s'au subternutu raporturile comisiunii de trei asupr'a mai multoru proiecte de contributiuni.

Siedintia casei magnatiloru dela 19 Aprilie a fostu fôrte cercetata si principiile Simor, primatele Ungariei, a fostu de fatia.

Presiedintele Majlath anuncie, ca archiepiscopulu din Erlau Ios. Samassa fiindu bolnavu nu pôte luá parte la siedintie.

Intăiulu objectu la ordinea dilei e raportulu comisiunii permanente de trei despre proiectulu de lege ce se referesce la inactivarea regulamentulu notarialu pre la 1 Augustu. Acestu proiectu se primesce fără desbatere.

Dintre proiectele de contributiune urméza la discussiune mai întâiu proiectulu despre darea de transportu. Comisiunea de 3 lu recomanda spre acceptare.

Mai întâiu ia cuventulu L. Szögyényi. Oratorulu indigitéza, ca cas'a de susu a cerutu dela ministrulu de finantie o espunere a stărei financiali pentru a vedé, de suntu justificate pretensiunile ce facemu contributiloru prin impregiurările actuali. Totu-odata se cerú o caracterisare a politicei financiali ce urmaresce guvernulu pentru delaturarea stărilor derangiate ce domnescu astadi. Ministrulu de finantie intr'un'a din siedintiele mai recenti a datu deslusirile posibile in ambe directiunile. Cas'a (de susu) si-a rezervatu dreptulu sa se pronuncie in desbaterea proiecteloru de contributiuni, ca considera de ajunsu enunciatinea ministrulu de finantie séu ba. Oratorulu trebuie sa constateze ca nu

s'au datu date positive, speciali si de-taiate, totusi trebuie sa marturisca de alta parte, ca deslusirile câte s'au datu despre starea financiale de câtra ministrulu de finencie, între impregiurârile actuali sunt multiemitorie.

Guvernulu dechiarandu in modu resolutu, ca va tiené contu de principiulu crutiarei in totu punctulu, dara ca va apelá la casu de lipsa si la devotamentulu cetatieniloru, spre a satisfacé deobligamentele statului, a datu prin acést'a espressioné deplina situatiunei serióse, in care ne aflámu. Elu n'a datu ce e dreptu unu programu financiaru detaiatu, ci ministrulu de finencie a repetatu in genere ce au disu si ministrii de mai inainte, dara cine considera impregiurârile nu va puté pretinde dela guvernulu sa-si substérna déjà acum planulu seu financiaru. Spre a ne poté dá o judecata despre activitatea guvernului, trebuie sa asteptámu faptele lui.

Oratorulu acceptéza proiectele de contributiune, pentru ca densulu primescé nu numai diagnosea, ci si modulu de cura alu guvernului. Progno-sea e consolatória, pentru ca unele medicamente voru avé unu gustu amaru, voru produce in corpulu bolnavu o escitatiune, dara voru fi si spre ajutoriu.

Cont. Ferd. Zichy, intorcendu-se câtra antevorbitoriu, observa, ca dupa parerea sea nu se tiene de cadrlu desbateriloru dechiaratiunea, ca enun-ciatiunile ministrului de finencie sunt multiemitorie seu nu. De-si oratorulu pricepe, ca cestiunea fiindu destulu de insemnata se poté discutá si a dóu'a óra: totusi densulu nu poté privi proiectele de dare substernute de pórt'a, prin care trecendu vomu ajunge la reorganizarea financiaru nóstre. Ministrulu de finencie n'a substernutu unu planu suficientu nici macaru pre anulu curgatoriu, cu atátu mai putien pentru viitoriu.

Oratorulu espune situatiunea financiale si esprima parerea sea intr'acolo, ca nu vomu fi in stare sa acoperimu bugetulu cu cele 3—4 milióné ce voru resultá din proiectele de contributiune, si cu celelalte resurse. Erá mai bine, déca ministeriulu substernéa mai intáin unu programu gat'a si apoi sa pasiésca cu pretensiunile sele inaintea legislativei. Modulu acést'a erá corect si parlamentariu.

Trecendu la objectulu specialu alu desbateri oratorulu observa, ca contributiunea pentru transportu nu se recomanda nici in privint'a natiunalu-economica, nice din punctulu de vedere alu impartiri drepte a contributiuniloru. Cei ce o apéra se provóca la tierile esterne, dara nu cugeta, ca stá-rile nóstre nu se potú asemená cu ale acelor'a si déca ministrulu crede, ca darea in cestiune va aduce unu venit mare, se insiéla. Oratorulu nu voiesce sa respinga proiectele ce s'au presentatu camerei, ci considerandu critic'a stare actuala si sperandu ca cu reorganizarea administratiunei se va reformá si sistem'a de contributiune acceptéza darea de transportu de basa la desbatere speciale.

N. Vay e resolutu a primí proiectele de dare de base la desbatere speciale. De asta-data oratorulu nu cunosce medilóca mai acomodate decum suntú cele propuse de guvernulu. Fia-care contribuente trebuie sa cugete, ca aduce sacrificie in interesulu tieri, ca natiunea a luatú asupr'a sea sacrificiele din indemn liberu (!) cum se cuvine unui poporu ce are consciinta de sine. Firesce, ca trebuie sa i se dea garanti'a, ca sacrificiele aduse se voru intrebuintá intru folosulu poporului. Despre acést'a ve linistescu nesuintiele guvernului, de a radicá contribuabilitatea cetatieniloru, a acelu guvernulu care esíndu din fusiunea a dóua partide mari va remané destulu tempu la carna pentru a esecuté reformele sele.

Ministrulu Széll combate in detaiu observatiunile lui Zichy. Oratorulu a

tienutu superfluu lucru sa chiarifice inaintea celoru „initiati“ cum suntú domnii din cas'a de susu, starea financiale actuale cu cifre fiindu de ajunsu resultatulu finalu, pentru cá politicii din inalt'a casa sa cunosca, ca inmultirea veniteloru e indispensabila.

Cumca guvernulu voiá sa mérga in reductiuni pâna la extremele margini ale posibilului, s'a doveditu prin impregiurarea, ca elu indatu la intrarea sea in oficiu a stersu 3 milióné in erogate. Acést'a s'a facutu in cadrlu bugetulu de pâna acum; mesurile ce invólva o schimbare a sistemului de pâna acum, guvernulu nu le poté mearcé inainte de a sosí temple pentru a precugetá si a statorí acele mesuri. Cátu de grea este esecutarea unei reforme sistematice, despre acést'a ne convinge destulu de chiaru istoria reformelor de dare. In optu ani abiá puturámu pune un'a dare de contributiune pre o basa nóua. In fine oratorulu spriginesce darea de transportu, care siguru nu va apasá comericiulu de grane, pentru ca ea preste totu face unu cruceriu pre maj'a portata cincideci mile.

Taverniculu cont. Cziráky nu se linistesce nici cu espunerile de astadi ale ministrului de finencie. Oratorulu nu din capritiu de a face opozitiune a intetitú guvernulu sa dea unu programu chiaru de actiune, ci in interesulu tieri. Promisiuni vage si casteluri de aurú a promisú tóte guvernele, dara nici un'a dintre acele promisiuni nu s'au implinitu. Oratorulu la tóta ocasiunea a admonatu de asemenea procedere, dara n'a fostu ascultatú. Astadi se face si cas'a magnatiloru responsabila pentru pecatele trecutului, dara cu nedreptate. Cas'a magnatiloru a fostu totu-déun'a adusa intr'o stare de sfortia neresistibila, in care trebuiá sa consentia cu mesurile luate. Cum se tratéza acést'a camera? Indatu ce ne esprimemu ingrigirile fatia de unu proiectu, ni se face de locu imputarea, ca impededámu desvoltarea statului. Déca tacemu ni se dice ca sntemu impreuna de vina la pecatele comise. „Si ce face guvernulu?“ termina Cziráky cuventarea sea declamata cu mare emotiune — „elu ne dice sa asteptámu: Asteptati numai unu anu, dara acestu anu e fára sfsirsitu.“

Comitele supremu Tomcsányi se semte indatoratu a spune acelor'a, cari nu suntú in chiaru cu principiile partidei liberale, ca aceste principie suntú cunoscute in Ungari'a. Intre altii Fr. Deák le profeséza déjà de 30 ani incóce. Pre cátu tempu tienea cért'a de statu aceste principie trebuiau sa céda consideratiuniloru de oportunitate, acum inse acelea se voru realisá mai cu inlesnire.

Mai vorbescu contii Em. Andrassy. Fel. Zichy si comitele supremu Perczel, Cei dintáin combatu proiectulu consentiendu in tóte cu parerile lui Ferd. Zichy. Inainte de tóte trebuie consolidatu creditulu printr'o actiune chiara, ceea ce guvernulu nu face, Aici respunde Perczel, ca aducerea de sacrificie nóue si grele este mai acomodata pentru a probá tieriloru estere, ca intr'adeveru avemu cugetu seriosu sa ne regulámu bugetulu.

In urma se primescé bugetulu de basa la desbatere speciale.

† In siedinti'a casei reprezentantiloru dela 20 Aprile anencie presiedintele mai multe intrate si se substernu mai multe raporturi, cari se voru pune la ordinea dilei la tempulu seu.

Ministrulu de finencie Col. Széll respunde la interpelatiunea lui Madarász in afacerea terminulu pentru negotiulu de lemne din válea Granu. Oratorulu relevéza, ca guvernulu abiá cu putien inainte a capetatu mâna libera. Nepotendu sa lase sa tréca terminulu favorabilu pentru vinderea si taierea lemneloru, guvernulu nu s'a

potutu tiené de terminulu de 28 dile indatinatu la licitatiune. Pentru cá sa nu intrevina vre-o restringere a liberei concurentie, terminulu s'a prolongitu dela 20 pâna la 27 Aprile, prin care mesura se voru delatará tóte ingrigirile.

I. Madarász nu este multiemitu cu respunsulu datu, dara camer'a lu ia la cunoscentia cu o colosala majoritate.

Ministrulu presiedinte bar. Wenkheim dechiaru, ca vrea sa respunda la o interpelatiune a lui Irányi, care cere sa se impartasiésca camerei testulu juramentului oficialu alu ministriloru.

Respunsulu e scurtu cá si interpelatiunea. Relativu la juramentulu oficialu alu ministriloru observa ministrulu presiedinte, ca acél'a nu e statoritu prin nici o lege si ca ministrii depunu juramentulu dela 1867 incóce pre basea testului unui juramentu vechiu, prin care se deobléga densii, ca voru fi credinciosi Majestá-tiei Sele, voru eserciá legile, voru impliní problemele ministeriali conformu dispositiuniloru legeri si ca voru consultá in modu nepartialu si sinceru între tóte impregiurârile.

Fiindu ca acestu juramentu cuprinde totu ce se poté cere dela unu ministru constitutiunalu si responsabilu si nimicu, ce poté contrastá cu notiunile parlamentarie, ministrulu presiedinte dechiaru, ca nu e nice la tempu nice oportunu a face deslusiri mai departe camerei.

D. Irányi nu este multiamitu cu respunsulu datu, dara camer'a lu ia spre sciintia.

Ministrulu de comunicatiune T. Pechy respunde la interpelatiunea deputatului Nicoliciu in caus'a transportulu de cereale rusesci. Dupa informatiunile ce le are, ministrulu afirma, ca s'au incheiatu unu cartelu nu pre viitoriu, ci pentru transportarea a 1,200,000 maji de gráu mestecatú. Acést'a e o incercare, care, de va succede, dupa parerea oratorului, ne face sa ne tememu, ca se va reinnoi in viitoriu. Incercarea nu a fostu indreptata contr'a Ungariei, ci avea scopulu, ca intru cátu acum cerealele rusesci concureza in Helvet'a via Marseille cu cele ungueresci, sa concureze pre cátu va fi cu potintia si transportulu continentalu cu acestu transportu rusescu ce se face preste Marseille. Ministrulu facendu informatiuni, s'a convinsu ca de-si acést'a incercare este indreptata contr'a transportulu marinu, a cáru consecutie atingu Ungari'a, totusi elu a tienutu de lipsa a cercá, ca nu se potú capeté si pentru transportulu unguerescu atari favoruri si nu voru avé cum-va productele ungarie sa concureze cu cele rusesci sub conditiuni mai grele. In privint'a acést'a ministrulu a primitu scirea positiva, ca drumurile ce posedu cele mai lungi linii de transportu dau si transportulu ungaru atari favoruri, adeca productele nóstre voru primí acea tarifa, care o au si cele rusesci. Si la Austri'a s'a tramisu o adresa in acestu intielesu, de-si n'a sositu respunsulu, se speréza ca va fi satisfactoriu.

Camerei ia respunsulu ministrului cu unanimitate la cunoscentia.

Ministrulu de finencie Széll substerné unu proiectu pentru prolongirea indemnítatiei inca cu o luna, adeca pâna la fineá lui Maiu. Guvernulu ceruse adeca imputernicirea dela camera sa incaseze venitele statului fára de a avé unu bugetu. Se sperá atunci, ca legea de apropiatiune se va resolve pâna la terminulu cerutu, inse lucrulu s'a intardiatu, de acea ministrulu cere prolongirea.

La ordinea dilei urméza raportulu comissiunei de instructiune despre modificatiunile ce le-a facutu cas'a de susu in proiectulu despre pensionarea invetiatoriloru. Camerei primescé modificatiunile si legea se va sanctiuná. Vine la discussiune proiectulu de-

spre reducerea tribunaleloru de prim'a instantia.

Reportorulu Horanszki se restringe numai la recomandarea proiectului.

Ministrulu de justitia, intr'o cuventare lunga, arata, ca de vreme ce reducerea tribunaleloru nu semnifica si reducerea agendelor se nasce intrebarea, ca potú-se reduce judecatoriele la numerulu propusu in proiectu (64) mai alesu déca considerámu starea actuala a tribunaleloru.

Oratorulu afla ca se poté largí competint'a judecatorieloru singularie. Interesulu justitiei cere acést'a. Pâna acum judecatoriele cercuali erau competente a decide controverse de dataria pâna la 300 fl.; competint'a se poté estinde acum pâna la 500 fl. Afacerile cártiloru funduarie le prevedu cându tribunalele cându judecatoriele cercuale, o institutiune mixta acést'a, care nu se poté motivá. Aceste afaceri le potú provedé judecatoriele cercuali, cu unu personalu de manipulatiune bine studiatu, de asemenea voru puté notarii sa scada numerulu agendelor ce le au tribunalele, luándu densii causale ereditarie, cari nu suntú strictu de o natura judiciale. In acestu sensu ministrulu de justitia va substerné legislativei viitorie unu proiectu, de aceea reducerea tribunaleloru e motivata. Reductiunea tribunaleloru va urmá in 3 ani, in care tempu se voru inactivá reformele mai susu indigitate, cari suntú destinate a imputiená agendele lorú. Oratorulu recomendá in urma proiectulu.

A. Lázár aproba in principiu micisiorarea tribunaleloru, dara se teme ca interesulu de partida, nepotismulu va stricá urmá-rile acestei reforme. Oratorulu cere intr'unu proiectu de resolutiune sa se amintésca pre nume acele 20 tribunale ce se lase afara in anulu cur.

Ios. Vidliczkay privesce proiectulu de lege din punctu de vedere alu politicei de justitia si afla defectulu organicu alu acelu'a in impregiurarea, ca iéra se inauguréza unu provisoriu nou. Proiectulu e contr'a unei legi esistente si totusi creéza numai unu provisoriu. E unu lucru cutediatu, a dá ministrului imputernicirea la sistarea de tribunale. Oratorulu respinge proiectulu.

Ios. Papp primescé proiectulu, tienendu posibilé unele reductiuni in bugetu, totusi se róga pentru modificarea acelu passu, care pronuncie punctele cardinali a legeri despre potestatea judiciale. Prin acést'a pieré respectulu dinaintea legii.

Ministrulu de inter. C. Tisza inca impartasiesce temerile antevorbitorului, dara a trebuitu sa-lu primescá din consideratiuni financiali. Oratorulu combate apoi mai multe objectiuni secundarie si asigura in urma, ca guvernulu a substernutu acestu proiectu pentru a esoperá crutiári in justitia.

P. Hoffmann acceptéza proiectulu si speréza ca guvernulu va procede corectú in esecutarea lui conformu principiului parlamentariu.

Ig. Helfy e contr'a si polemiséza cu Tisza.

Mai vorbescu referentulu si Csemeghi, care apéra independint'a si neamovibilitatea judecatoriloru si recomendá legea spre primire.

Desbaterea se va continuá neajungendu tempulu siedintii de astadi pentru toti oratorii insinuati la cuventu.

Dziariulu ofic. in Nr. seu de Dumineca (11 Apr. c.) publica list'a notariloru publici numiti de ministrulu de justitia.

Noi impartasimu numai numele acelorú notari publici, a cárorú statiune ofic. se afla in tienuturi locuite de románi.

In Abrudu: Ioane Trifanu (rom.) subjude la Câmpeni.

Aradu: Ioane Pausu (ung.) proto-notariu comitatului Carasiu. (Demetriu

Bonciu rom. adv. deputatu. Numirea va urmá dupa terminarea sesiunii camerei.)

Pesc'a: Victoru Szenles advocatu.

Sirí'a: Arpadu Török advoc.

Beisuiu: Georgiu Horvatu (rom.)

judicatoriu la tribunalulu de acolo.

Bistritia: Augustu Filtsch (sasu)

subjude.

Giul'a: Barnaba Miskolczy adv.

Enopole (Borosiu-Ineu) Carolu

Tessenyi, advocatu.

Brasiou: Franz Linz (sasu) adv.

(alu doilea nu e inca numitu.)

Székelyhid: Adrianu Lestyán (ung.)

adv. protocolistu la catastru.

Desiu: Gratianu Túzes, subjude

de Gherl'a.

Orestia: Leupold Nagy vice-notariu

la judecatoria.

Hatiegu: Nicolau Bernárd, adv.

Clusiu: Rudolffu Schilling, adv.

(alu doilea nu e inca numitu.)

Huedinu: Danielu Müller, adv. si

protoc. la catastru.

Tergu-Muresiului: Iuliu Tomp'a adv.

Sighetu (Maramuresiu): Ioane

Szilágyi procuratoru de statu acolo.

Mediasiu: Iosifu Maager, (sasu)

adv. si concepistu la curtea de cassatiune.

Bai'a-Mare: Gavrilu Stoll, advoc.

si adjunctu de conceptu la tabl'a reg.

din Pest'a.

Bescarecu: Demetriu Hadfy, adv.

Aindu: Alessandru Foliovicu,

(rom.?) concepistu la ministeriulu de

interne.

Careiu-Mare: Ludovicu Kereszt-

szeghy, judecatoriu la tribun. de Bud'a,

si Michailu Zanathy, viconotariu comitatului

Satmariu.

Chichind'a-mare: Franciscu Ströbl,

procuratoriu de statu acolo.

Biletu: Geza Simoniciu judecatoriu

cercului, totu acolo.

San-Miclausiu-mare: Dr. Bell'a

Kormos, secretariu la ministeriulu de

interne.

Hatzfeld: Colomanu Gesztesy adv.

Sabiu: Fridericu Gundhardt, fostu

notariu publicu, si Carolu Schelker,

adv. (amendoi sasi.)

Seleusiu-mare (Ugoc'a) Iuliu Nagy,

adv. si notariu la judecatoria.

Oradea-mare: Ioane Pallay, proto-

ficsu comitatului Bihari'a, si Colomanu

Cianady, advocatu.

Salont'a-mare: Ioane Zilahy, adv.

Nyiregyháza: Iuliu Somogyi, vice-

procuratoru de statu, totu acolo.

Vard'a-mica: Stefanu Santha, adv.

Oravitia: Aureliu Maniu, (rom.)

advocatu.

Sighisior'a: Angustu Horsia, (rom.)

advocatu si adj. de concep. la curtea

supr. judec.

Rupea: Carlu Grosz, (sasu) adv.

Ghierl'a: Grigoriu Dub'a, adv.

Satmariu: Aless. Domahidy, fiscu

la fiscalatulu financiaru de Satmariu.

Seghedinu: Aureliu Okruczky, adv.

Ving'a: Ludovicu Szatmáry, vice-

fiscalu la judecatoria de acolo.

Lipov'a: Bell'a Kreczsmáry, sub-

jude.

Turd'a: Alecsiu Érsek, adv.

Pretoriu: (Odorheiu.) Adolfu Ge-

rich, adv. si fiscu scaunului.

Simleu: Nicolau Szenássy, adv.

Timisiór'a: Mateiu Plausich, jude

si Ioane Missiciu, (rom.) adv.

Zelau: Carolu Balogh, adv.

Biseric'a-alba: Michailu Niames-

sny, adv.

Panciov'a: Emeliu Novacovicu,

advocatu.

Dev'a: Iosifu Sándoru, adv. si

protocolistu la catastru.

Lugosiu: Michailu Besanu, (rom.)

adv deputatu (inca nepublicatu.)

Alb'a-Iulia: Petru Nemesiu, (rom.)

adv. deputatu (inca nepublicatu.)

Versietiu: Iosifu Verzariu (arm.)

jude cerc. in Timisiór'a.

Mai suntu a se numí pentru Bra-

sieu, Fagarasiu, Nasoudu si Bai'a-de-

Crisiu, câte unulu. In acestea trei

locuri din urma credemu ca se voru

numí románi. La Brasieu inca s'aru

cuveni dupa dreptate, dara precum se vede din tota lista, dreptatea pentru románi este mesurata cu cumpen'a cea falsa. Se aude ca la Brasieu va fi numitu Vasiliu Domokos secretariu la curtea supr. de apelu. „Fed.“

Articululu de lege XXXV. din an. 1874

despre notariu publici regesci.

CAPU VI.

Compunerea documenteloru.

(Urmare)

§ 80. Déca partea nu scie ori din intemplanu nu pôte scrie, acést'a este a se însemná dimpreuna cu impregiurarea impedecatória. In casulu acést'a se chiama doi martori, séu unu alu doile notariu publicu, in a căroru presentia partea trebuie sa puna pre documentu semnulu mânei sele, iéra unulu dintre martori séu si alu doile notariu subscrie numele pârții, si pre sine, cá pre subscrietoriulu numelui, sa se anumésca.

Déca unulu dintre martori séu persóna de incredere nu scie ori nu pôte scrie: numele acéstui a lu subscrie celalaltu martoru dupa regul'a mai susu atinsa.

§ 81. Partile potu provedé cu calitatea unui documentu notariu si documintele private ale loru astfelu, ca spre acestu scopu lu depunu la notariulu publicu, care apoi despre depunerea la protocolu si documentulu lu infra (brosiurésa) la protocolu. Acestu protocolu dimpreuna cu documentulu depusu formésa originalulu despre negotiulu juridicu.

Unu documentu cá acést'a are valóre de documentu notariu numai in contr'a celor interesati si a sucesoriloru la cari la depunere au intrevenu cá pârți; — si numai de la tempulu intemplanei depuneri.

CAPU VII.

Facerea testamenteloru.

§ 82. La testamentele ce suntu a se face prin notariulu publicu afara de recerintiele prescise pentru documintele notariale mai este de lipsa cá:

a) testatoriulu in persóna sa dechiare vointi'a sea ultima inaintea notariului publicu;

b) sub decursulu intregulu actu neintreruptu sa fia de fatia doi martori, séu unu alu doile notariu publicu;

c) observarea reguleloru din acestu § sa se adeverésca in documentu.

§ 83. Déca notariului publicu i se presentésa unu testamentu deschisu, cu acelu scopu ca acél'a sa fia radicatu la valóre de documentu publicu, afara de recerintiele prescise pentru documintele notariale, suntu a se observá inca si urmátoriele:

a) testamentulu numai dela atare parte se pôte primi, carea scí scrie si ceti in limb'a documentului, si documentulu lu-a subscris cu mân'a sea propria, — despre ce notariulu publicu trebuie sa se convinga;

b) partea este datoru in persóna a presentá notariului publicu testamentulu in presentia a doi martori ori unui alu doile notariu publ. si cu acea dechiariune apriata, ca in acél'a se cuprinde ultim'a sea vointia;

c) despre intregu actulu este a se face protocolu, la care trebuie sa se alaturedie testamentulu presentatu, insemnandu-se ca regulele acéstui § s'au observatu. Despre testamentele inchise (sigilate) dispunu regulele privitorie la deposite.

§ 84. Notariulu publicu despre primire estradá pârții o recunoscentia si testamentulu lu pastréza in locu siguru.

Partea inse pôte si sa ice la sine indata testamentulu. Déca mai tardiu doresce predarea acélu'a: acést'a numai la cererea plenipotentiatiului seu provediutu cu plenipotentialu legalisatu deadreptulu spre scopulu acést'a.

Despre restituire se face protocolu.

Testamentulu prin restituire nu-si perde calitatea sea de documentu notariu, déca acél'a se pastréza neschimbatu si nevatematu; dreptu aceea notariulu publicu este datoru cu ocasiunea predării a-lu chiarificá

pre testatoriulu si in documentulu notariu facutu despre restituire a mentiuná acést'a.

§ 95. Indata ce vine la cunoscentia notariului publicu, ca s'a deshisu ereditatea dupa atare persóna, a cárei testamentu se pastréza la elu in originalu — este datoru a-lu substerne judetiului competente spre publicare, de si interesatii nu s'aru fi presentatu inca, ori n'au solicitatu substernerea.

Publicatiunea se intempla indata in presentia notariului publicu; iéra testamentulu dupa ce o copia autentica s'a alaturatu protocolulu de publicatiune, se predá notariului publicu spre pastrare ulterióra.

§ 86. Déca voiesce a-si revocá testamentulu prin unu documentu publicu, — servescu de cinsura regulele §-lui 82, 83.

Déca testamentulu revocatu s'a facutu totu prin acelu notariu publ. — revocarea este a se însemná pre documentulu notariu facutu dintru inceputu, iéra déca se referesce la unu testamentu predatu in scrisu, — se însemná pre acestu testamentu.

§ 87. Regulele acéstu capu se aplica si la codicili si la contractele de erédire.

CAPU VIII.

Certificate.

§ 88. Notariulu publicu numai despre faptele si impregiurările atinse in acésta lege pôte estradá certificate.

A) *Legalizarea copieloru documentului publicu.*

§ 89. Notariulu publ. este detoriu a asemená cu esacitate copi'a legalisanda cu originalulu, si déca afla, ca acestu din urma este ruptu, crucificatu ori in alta privintia suspiciosu, séu déca in acél'a descopere vr'o corectura, (radietura) stergere, ori adaugere, precum si déca copi'a cuprinde in sine numai unele puncte ale originalului: este datoru a le memorá aceste ori la finea copiei in notitia deosebita, ori in clausul'a de autentificare.

In clausul'a de autentificare se notésa totodata, déca copi'a s'a descriu dupa originalu, dupa espeditiune, ori dupa copi'a autentificata; mai departe anumescere deregatori'a séu persóna la care existe originalulu dupa propria sea convingere ori dupa asertiunea pârții, séu celui ce i-a presentat'o. Acésta clausula atestandu-se, ca copi'a este conforma cu originalulu presentatu o subscrie notariulu publicu cu mân'a sea propria si o provide cu sigilulu seu oficiale.

Déca copi'a legalisanda are mai multe cole: are a se observá si aici ordinatiunea § lui 66.

B) *Legalizarea estraseloru din cártile comerciale si de afaceri.*

§ 90. La legalizarea estraseloru din protocólele (cártile) comerciale si de afaceri, notariulu publicu compara estrasulu cu positiunile respective ale protocolulu originalu si totodata esamina: déca protocolulu este provediutu cu recerintiele, ce se pretindu prin lege pentru autenticitate, si déca acést'a se pórtu in modulu prescisu prin lege, ori bá.

Déca in acésta privintia nu se afla vre-o gresiéla, clausul'a de legalizare o scrie pre estrasu, insemnandu, ca estrasulu s'a aflatu intru tóte conformu cu respectivele positiuni ale originalului, si ca protocolulu este provediutu cu recerintiele legale stabilite pentru autenticitate, si ca acél'a se pórtu in modulu prescisu in lege.

C) Traducerile.

§ 91. Notariulu publicu pôte face traduceri in acele limbi, pentru cari in decretulu seu de numire ori mai tardiu este indreptatitu, si despre precisiunea traducerii pôte estradá adeverintia.

Traducerea ori se scrie pre originalu, ori se brosiurésa la documentu, aplicandu-se regul'a §-lui 66.

Notariulu publicu este datoru a atestá la finea traductiunei, ca aceea consuna cu originalulu, acést'a a o subscrie cu mân'a sea propria espunendu loculu, si tempulu legalisárei, si a o provedé cu sigilulu seu oficiale.

D) Legalizarea subscrieriloru.

§ 92. La legalizarea subscrierei numelui este de lipsa, cá partea ori sa-si subscrie numele la documentu inaintea nota-

riului cu mân'a sea propria, ori déca subscrierea s'aru fi intemplanu mai inainte sa o recunósca de a sea propria.

Clausul'a de legalizare, cu provocare la numerulu actului, se scrie pre documentulu originalu, avendu a se pune langa subscrierea notariului publicu si sigilulu seu oficiale.

§ 93. Déca notariulu publicu nu prícepe limb'a pârții, legalizarea se intempla, cu intreveniirea unui interprete juratu.

E) *Adeverintia despre tempulu presentárei documentului.*

§ 94. Tempulu presentárei documentului se intempla astfelu, ca notariulu publicu, anumindu persóna, însemná pre documentu loculu, anulu, lun'a, diu'a si, déca partea pretinde, si ór'a, in care s'a intemplanu presentarea. Acést'a adeverintia o subscrie cu mân'a sea propria si o provide cu sigilulu seu ofic.

F) *Adeverintia despre vietiuire.*

§ 95. Notariulu publicu pôte dá adeverintia despre vietiuirea cui-va, déca partea respectiva se presentésa in persóna inaintea lui. Adeverintia se intempla astfelu, ca notariulu publicu, anumindu partea, însemná pre documentu presentarea pârții, loculu, anulu, lun'a, diu'a, si déca partea pretinde, si ór'a presentárei sele. Acést'a o subscrie cu mân'a sea propria si o provide cu sigilulu ofic.

G) *Legalizarea decisiuniloru adunárilor generale ori particulare (a districtulu).*

§ 96. Pentru legalizarea decisiuniloru congregationale ori particulare (comitetu, directiune) ale societátiiloru de actiuni ori ale altoru insotiri, notariulu publicu, déca este recercatu spre acést'a însemná cu punctualitate in protocolu loculu si tempulu adunării, mai departe decisiunile luate si dechiariunile esentiale, mai vertosu acele, cari potu fi decidetorie la dejudecarea legalitáti procederei.

Protocolulu se subscrie prin presie. dintele si inca prin alti doi membri.

Identitatea persóneloru memorate in punctulu precedentu numai atunci'a este a se atestá in protocolu, încátu acéla s'aru aflá de lipsa. Déca nu s'a facutu astfelu de adeverintia: notariulu publicu nu este responsabilu pentru identitate.

Adeverintia trebuie sa se estinda asupr'a intregu cuprinsulu protocolulu.

(Va urmá)

Varietáti.

* * * *S'au furatu* Luni sér'a spre Marti dela croitoriulu S. trei bucati reverende scurtece de catifea négra cuptusita in maneci cu metase rosia, o haina cafenea deschisa in colóre, o blusa de pompeieri de tibeitu albastru cu garnituri de tibeitu rosii si de borte de firu de auru, o jaceta de atlasu negru fára maneci, o parechie de stiblete albe. Unu cilindru (pelaria) negru cu inscriptiunea: „Edelmann in Wien“, o pelaria négra de pesla (vechia.) Unu cofferu de mana cu inscriptiunea Walter Prooff (cá semnulu de osebitu pre cofferu este o varga de resina négra.)

Politi'a cercetésa dupa obiecte si dupa furi. Pána cându scriemu aceste sire inca n'amu potutu aflá sa le fia datu de urma.

* * * *Munificentia vice-regelui Egiptului.* — Se scie munificentia vice-regelui Egiptului, rege forte generosu. Eata unu esemplu: Fi'a generalului Shermann s'a maritatu de curendu dupa locotenentulu de marina Fitch, si vice-regele i-a facutu unu presentu splendidu, unu cadou de nunta ce consista intr'o gatéla de diamante de o valóre de 750,000 fr. Generalulu Shermann a vediutu pre Kediuv la 1873 si i-a datu pretioése consilie pentru reorganizarea armatei egipte. Dupa cum se vede, generalulu n'a avutu a face cu unu ingratu.

* * * *Unu nou aparatu de asiguranti a victiei.* — Capitanulu Boyton din Angli'a a inventatu unu aparatu, cu care

a trecut prin La Manche dela Dover la Calais.

Aparatul se compune dintr'o seria de perinutie de caucincu ce iau form'a corpului si se umple cu aeru dupa vointia; ochii, nasulu, gur'a suntu singure espuse la aeru si apa. Ca incaltiaminte o singura opinca ficsata cu doue curele. La talp'a de lemnu forte grosa este ficsatu unu tubu de feru albu, in care intra miculu catartu ce pórta pandia, pozitiumea capitanului fiindu mai totu-deun'a orizontala. Spre a-si activá mersulu, capitanulu intrebuintiéza o vésla mica cu doue capete, care ii servece in acela'si tempu de cárma, si in fine, cându ventulu e favorabilu, o pandia inalta de 1 metru si lata de 50 centimetre. Elu ia cu sine unu sacu ce contine provisiuni, câte-va piscoturi, o butilia cu rachiu. Unu ciasornicu, o busola, o ochiana, alaturea unu cutitasu americanu, la gátu unu porto-voce si o siueratóre, in fine e provediutu cu rachete pentru semnale; eata armamentulu seu.

Capitanulu si-a experimentatu dejá aparatulu la Cowes (insul'a Wight), in presentia reginei Angliei.

Regin'a, pre vaporulu Albert'a a primitu pre capitanu Boyton imbracatu in aparatulu seu.

Capitanulu Boyton dupa acea s'a datu josu si a intratu in apa la 150 metre mai departe. Atunci a radicatiu o pandia si s'a indreptatu spre Alberta cu o forte mare rapediune. Diuarele anglesse spunu ca in tempulu trecerei, a datu drumulu unui porumbelu caletoriu; apoi s'a ocupatu cu unu ciocanu si unu toporu, a construi o pluta cu scánduri asiediate anume in apele portului.

Dupa ce terminá acésta lucrare, a scosu din saculu plutitoriu cu care erá provediutu unu cutitu, o furculitia, o farfuria, vinu si provisiuni de gura, a asiediatu aceste obiecte pre plut'a ce-si construisse si a inceputu a manca cu aceeasi comoditate cá pre uscatu. Dupa ce a aruncatu mai multe rachete, a fumatu tigare, si a deschisu umbrela, si a cetitu diuariulu, de si apele din portu erau forte agitate in acelu momentu.

Regin'a a urmaritu tote acele diferite evolutiuni cu celu mai viu interesu, si a felicitatu caldurosu pre d. Boyton, cându s'a suitu inapoi pre Albert'a.

La 11 Aprile dimineti'a d. Boyton a parasitu Dover si s'a aruncatu in mare.

Unu micu vaporu, in care erau amicii sei gat'a a-i dá ajutoriu si purtandu semnale de nopte spre a-lu orientá pre cale, lu urmá la câte-va metre.

Elu spusese ca caletori'a sea prin La Manche va durá 15 ore, si a sositu la Boulogne la 6 ore sér'a. Fiindu ca curentii lu impededau de a se indreptá spre Boulogne, pilotulu Méquin l'a silitu a se urca pre vasu. Densulu a facutu 40 mile in 15 ore. Aparatul seu erá in stare buna. Succesulu incercárei fu complectu, d. Boyton erá sanatosu.

Diarele din New-York publica nisce telegrame, esri dau amenunte despre teribile efecte ale unui cutremuru care a produsu mórtea unui mare numeru de persóna si au causatu pierderi imense in Mexico.

Vineri, 11 Februaire, la 8 ore sér'a, o sguuditura puternica s'a simtitu in capital'a Guadalaxarei. Ea erá insofitá de unu straniu sgototu subteranu. Aerulu erá inabusitoriu. Pamentulu sa miscá sub picioare si oscilá. Acést'a durá 10 secunde. Tote constructiunile au fostu sguuite. Se pareca pamentulu se va cufundá. Poporatiunea, cuprinsa de o spaima nebuna, fugea in tote partile si se gramadea in piatie, in gradini si in tote locurile neacoperite. Unu mare numeru de edificii a suferitu forte multu, intre cari institutulu, capela Notre Dame-de-Lorette, capela dela Merced de Jésus, etc. La penitenciaru o aleie boltita s'a despartitu in doue, asemenea si unu turnu alu catedraliei.

A don'a di, telegrafulu a anuntiatu ca tote orasiere spre vestu pâna la Leonu, spre Nordu pâna la Chalchuhue, spre Sudu pâna la Zencoalyo, in fine spre Ostu pâna la Oceanulu pacificu, au simtitu cutremurulu cu o intensitate mai mare séu mai mica si mai cu séma acelea ce suntu in vecinatatea vulcanului dela Caboruco, La San-Cristobalu, mai tote casele din orasiu au cadiatu. Pâna la 15 séu 16 Martiu se numerau 70 morti scosi de sub ruinë afara de cei raniti si sluiti. Orasiulu n'avea de cátu 800 locuitori. Se póte dice ca a incetatu de-a esista. Numai este de cátu o gramada de ruine. Familiile cari au scapatu stau in cámpie la adapostulu arboriloru. La pornirea ultimeloru nouátii, se audiau inca gemete esindu din sinulu ruineloru. E cu neputintia a numerá tote victimele. (Romanulu.)

Revista economica.

„Cerculatiunea aurului.“ Sub acestu titlu „Press'a“ vienesa ne dá urmatoriulu raportu interesantu: In anulu 1874 Angli'a a importatu auru in valóre de $14\frac{1}{4}$ milliöne punti sterlingi si-a esportatu $10\frac{1}{6}$ milliöne. Cu tote inse ca dupa cum se vede importulu a intrecutu esportulu cu $3\frac{1}{2}$ milliöne, fabricatiunea bancei de Londr'a a avutu o scadere de preste unu millionu punti sterlingi. Acést'a suma de scadere dimpreuna cu cele $3\frac{1}{2}$ milliöne a fostu dara alocata afara de banca pre la particulari séu banci private, ori a fostu esportata prin contrabanda. Dela an. 1871 pâna la 1874 in tota Europ'a s'au importatu $41\frac{3}{4}$ milliöne punti sterlingi. Din acést'a suma Germani'a preste totu s'a folositu de $54\frac{3}{10}$, cealalta suma in mare parte apartiene Franciei.

Venitulu vamalu alu monarchiei austro-ungare dela an. 1870 pâna la 1874 arata urmátorele cifre: in an. 1870 $20\frac{1}{4}$ milliöne fl. 1871 24 mil. 1872 27 mil. 1874 $20\frac{1}{4}$ milliöne. In anulu din urma celu mai mare venitulu vamalu l'a trasu monarchi'a din productele coloniale, cari au produsu 7 milliöne; articoliu de pâna 3 mil. si vitele $1\frac{1}{2}$ milionu. Mai tare a scadiutu venitulu producteloru metalice si anume acestu venitulu dela 4,800,000 fl. s'a redusu la 1 Milionu.

Espositiunea internatiunala de orticultura. Dela 25 Aug. pâna la 26 Sept. anulu curentu va avé locu in Köln, pre localitatea numita „Flora“, sub patronagiulu imperatesei si a principelii ereditariu a Germaniei, o mare espositiunea de orticultura (gradinaritu). La acést'a espositiunea voru fi admise tote soiurile de legumi si arbori fructiferi, afara de vitia devia, care va fi eschisa din caus'a grasarei phylloxerei; afara de aceste voru fi espuse si diferite modeluri de instrumente, masine, zidiri s. a. referitorie la gradinaritu. Comisiunea espositiunii va fi compusa din ómeni specialii indigeni si straini. Pentru procurarea si sortitur'a obiecteloru menite pentru espositiuni este alocatu unu bugetu de 77,500 fl. Lamuriri mai detaliate se potu procurá dela „General-Comité für die intern. Gartenbau-Ausstellung in Köln.“

Academi'a de agricultura din Viena, dupa cum sustienu scirile cele mai recente, se va completá inca cu o facultate de silvicultura. In acestu casu academi'a de silvicultura din Maria-bunn se va desfiintiá.

Câile ferate din Russi'a voru luá o nóua intindere de vre-o 1000 werste (miluri rusesce). Anume, unu comunicatu oficialu mai recentu face cunoscutu, ca guvernulu rusescu aru fi datu concessiunea pentru o asemenea dimensiune de linii ferate. Aceste li-

nii, asiá dicendu fara esceptiune, tote voru fi dirijiate spre Siberi'a si abiá numai o minima parte din ele voru fi indreptate spre sudu. Guvernulu inse a declarat, ca pentru aceste linii nu va acordá garantia, decâtu pre tempu de 15 ani. Acést'a impregiurare le-a produsu concesionariloru o considerabila dificultate intru procurarea baniloru necesari; astfelii densi de presinte negociazá prin Frankfurt si Londr'a, pentru a-si complaná trebuintiele financiare.

Cestiunea Portiei de feru preocupa inca in modu seriosu pre guvernele din Budapest'a si Vien'a. Dilele aceste s'au intrunitu la Vien'a representantii ministerieloru de resbelu si esterne din Budapest'a, a ministeriului de interne din Vien'a si a societátiei de navigatiune dunaréna austriaca, pentru a se consultá asupr'a acestei cestiuni. Resultatele acestoru consultatiuni ne suntu inca necunoscute.

Scirile dela 14—20 Aprilie st. n. din diferitele pietie mari ale Europei ni anuntia, ca cerealele suntu forte slabu cautate si pretiurile forte putienu avántagióse pentru agricultori. Acést'a intre altele se póte atribuí si pasciloru jidovesce serbate chiaru in dilele aceste, fiindu lucru sciutu, ca jidovii camu pretutindenea se abtieniu dela ori-ce negociu séu altu lucru in dilele de serbatori mari ale loro. Pretiurile in piati'a Budapestei au fostu urmátoriele: grâulu 4 fl. 60. cr. 5 fl. 5. fl. 40 xr. dupa calitate; secar'a 3 fl. 50—55 xr.; orzulu 2 fl. 60—65 xr.; ovesulu 2 fl. 15—25 xr.; cucuruzulu 3 fl.—3 fl. 20 xr. galét'a austriaca. Raporturile oficiale din diferitele pârti ale Ungariei, publicate in diarulu oficialu, constata, ca dela 1 Aprilie in cele mai multe pârti atátu de dincolo de Dunare si Tis'a, cátu si de dincóce, tempulu s'a arátatu destulu de favorabilu recoltei si cu deosebire sematurile de tómn'a primitu o róda pré buna. In Transilvani'a Aprilie ni-a c'amu pecalitu. Pâna mai ieri alaltieri amu avutu unu tempu friguros si ploii partiale amestecate cu ometu. Cu tote aceste recolta de tómn'a promite rezultate imbucuratórie. Lucrulu de primavéra abiá s'a inceputu de câte-va dile. — Comerciulu de porci in piati'a din Steinbruch dilele din urma a fostu destulu de bunu, cu tote ca numai porcii ingrasati au avutu cautare; acesti'a cantarindu-se s'au vendutu cu câte 30—34 $\frac{1}{2}$ xr. puntulu. Celu mai mare importu in piati'a din Steinbruch dilele din urma s'a facutu din Serbi'a (2960 porci), din Banatu (1800), din Transilvani'a (230), din Romani'a (70). Comerciulu de lâna septamán'a trecuta a avutu putiena vendiare in piati'a Pestei. S'au vendutu numai vre-o 200 maji, cu câte 85—95 fl.; cea mai ordinara cu 42—45 fl. Lân'a rafinata de calitate mediocra s'au vendutu vre-o 50 maji cu câte 130—150 fl. — Vendiarea de vite cornute au arátatu urmátoriele pretiuri: 135—380 parchi'a de boi; 125—240 parchi'a de vaci sterpe; 80—190 fl. vac'a cu lapte.

Sabiiu 23 Aprile n. Grân 4 fl. 27 xr. frumosu, 4 fl. 43 xr. mestecat, 3 fl. 73 xr. cualit. infer.; secar'a 2 fl. 80 xr. pâna 2 fl. 53; orzu 2 fl. 67; ovesu 1 fl. 87 pâna 1 fl. 60 xr.; cucuruzu (porumbu) 2 fl. 87 xr.; cartofi 1 fl. 47 xr. galét'a austriaca.

Cânep'a 10—20 fl. maj'a.
Linte 7 fl. 33 xr.; mazare 5 fl. 33 xr., Fasolea 6 fl. — xr.

Fenu legatu — fl. 85, nelegatu — fl. 80 xr., paie ungi 60 xr., scurte 50 xr, maj'a.

Lemne de foc 8—9 fl. stang. austr.
Carnea de vita 16—20 cr. p., de porc 20—24 xr. Unsórea 79 xr. pâna la 1 fl. — cup'a.

Nr. 81/1875.

Edictu.

Pria care Mari'a Lazaru Mateiu maritata Vasiliu Stoicanu din Cristianu scaunulu Sabiiului, de tempu mai in-

delungatu prebegita, fara a se sci loculu petrecerei ei, se indetoreza cá in terminu de unu anu dela datulu de fatia computandu, negresitu sa se prezenteze inaintea forului matrimoniale subscrisu, pentru ca la din contra procesulu intentatu asupr'a-i de barbatulu ei, se va otári si in absenti'a ei.

Sabiiu 11 Aprilie 1875.

Forulu matrimonialu gr. res.
alu protopresbiteratului tract.
Sabiiului I.

(1—3)

Anunciu.

Cas'a Nr. 12 strad'a pelariloru (Lederergasse) este de vendutu din mâna libera sub conditiuni favorabile. Informatiuni mai de aprópe se dau in piati'a mica Nr. 11 etagiulu primu. (1—2)

Neincungiuratu de lipsa la economi'a de vite

Pravuri de Transilvani'a pentru cai si vite cornute.

Pregatite din celea mai aprobate medilóce de casa, corespundietérelatiuniiloru nóstre economice si pusetiunei tieréi nóstre, cari atátu cá medilocu de cura, cátu si cá medilocu preservativu nu aru trebui sa lipsesca la nici unu economu adeveratu.

Pentru cai:

Contra ciumei, sioreceloru si altoru bóle periculóse, precum: caturhoe'a organeloru de respiratiune, catarhoe'a de stomachu, nemistuire, colica, tusa, marasma (Abmagerung) preste totu, contra celoru mai decidietórie bóle; mai departe servescu pravurile aceste la calu spre cresterea frumósa si-lu sustienu sanetosu si infocat.

Pentru vite cornute:

Contra deosebiteloru aprinderi si alte bóle, precum: flatu lentia si colica, mai departe la vaci, déca dau lapte putienu si slabu, contra marasmei (Abmagerung), contra apetitului perdutu si cu deosebire la vitele de ingrasiatu.

1 Pac. à $\frac{1}{4}$ Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à $\frac{1}{2}$ Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvani'a pentru oi.

Unu obiectu neaparatu de lipsa in economi'a rationale de oi, preparatu din cele mai aprobate si practice medilóce de casa, celu mai bunu medilocu de cura si preservativu contra bóleloru epidemice, cari domnescu mai adeseori, precum: Genuriu vermele de plamana (Lungenwurm), calbéza, clorose'a (Anaemie Bleichsucht), tusa; diarrhoea, bubatu (versatu) mai departe resitue apetitului perdutu si vindeca tote bólele de stomachu si a organeloru din launtru s. a. m.

1 Pac. à $\frac{1}{4}$ Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à $\frac{1}{2}$ Cilo 60 cr. v. a.

Pravuri de Transilvani'a pentru rimatori.

Celu mai aprobatu medilocu de cura pentru rimatori. Curéza diarrhoe'a, colica, branc'a, precum si felurite aprinderi. — E de mare folosu si pentru rimatorii de ingrasiatu fiindu ca face apetitu si totu-odatu si ingrasia.

1 Pac. à $\frac{1}{4}$ Cilo 30 cr. v. a.

1 Pac. à $\frac{1}{2}$ Cilo 60 cr. v. a.

Deposituulu principalu de espiditiune la ALBERTU VACSHMANN, apotecariu in Borgo-Prundu. (Transilvani'a) mai departe in depositu: in Sidisióra la I. B. Misselbacher et fii, in Clusiu la Carolu Hutflesz, in Muresiu-Osiorheiu la Mat Bucher, si in Bistritia la G. M. Textorisu.

(2—3)